

Eén geluksvogel per jaar

Processie
De ex-gedetineerde (midden) loopt vermomd mee met het broederschap van Jezus de Rijke.

Eén gedetineerde per jaar heeft mazzel. Die krijgt in de heilige week voor Pasen zijn vrijheid terug in de Spaanse stad Málaga. Mariët Meester ging op zoek naar de herkomst van dit gebruik.

Tekst **ELLEN DEN HOLLANDER** Foto's **JAAP DE RUIG**

Het kan een moordenaar zijn. Of een overvaller. De gevangenisdirectie van Alhaurin de la Torre stelt elk jaar een lijst samen van ongeveer tien gedetineerden die in aanmerking komen voor gratie. De rechter verkleint de selectie tot drie en tot slot kiest de ministerraad in Madrid de gelukkige die tijdens de Semana Santa, de heilige week voor Pasen, wordt vrijgelaten. Mariët Meester schrijft erover in *De tribune van de armen* dat vorige week verscheen.

Waarom zou je in hemelsnaam een misdadiger vrijlaten? Hoe gaat dat in zijn werk? En hoe verloopt het verdere leven van zo'n vrijgelaten crimineel? Al dertig jaar brandt bij Mariët Meester (1958) het verlangen om die vragen beantwoord te krijgen. Haar eigen jeugd – ze groeide op in het Drentse gevangenisdorp Veenhuizen – heeft daarmee te maken. Ze is gefascineerd door mensen die het moeilijk hebben, of dat nou Roma zijn (over hen schreef ze *Sla een spijker in mijn hart*) of mensen die een misdaad hebben begaan. „Ik had een krantenartikel over zo'n vrijlating gelezen toen ik in 1987 met mijn vriend en een ezeltje door Andalusië wandelde. Op het moment dat ik een financiële meevaller had en me voor een jaar in Málaga kon vestigen, had ik de ruimte het uit te zoeken.”

De vrijlating is een ritueel: de gestrafte krijgt een op een bivakmuts lijkende fluwelen kap op, waardoor hij (of zij) anoniem blijft. Hij loopt vervolgens mee in een van de processies van de Semana Santa, waarbij tientallen broedersschappen hun eigen Jezus- of Mariabeeld door de stad dragen. De geluksvogel loopt mee bij de broederschap van Jesús El Rico (de Rijke), want dat verbond verzorgt alle rompslomp rond de vrijlating.

De processies vormen voor Meester elk jaar weer een bijna hallucinerende ervaring. Tot diep in de nacht volgt ze de dragers die wiegend, dansend bijna, door de straten gaan.

Tegenstanders van het systematisch vrijlaten zijn er niet. Sterker nog: iedereen vindt het prachtig. De gewoonte geeft de gevangenen hoop dat zij ooit de uitverkorene zullen zijn (velen van hen

recensie

Diepe liefde

Reisboek

★★★★☆

In *De tribune van de armen* vangt Mariët Meester de geuren, de kleuren en de klanken van Zuid-Spanje.

Meesters liefde voor het land – het klimaat, de bergen van de Sierra Nevada en de cultuur – leidt ertoe dat ze zich met haar vriend Jaap een tijd vestigt in een bergdorp, een lange zwerftocht met hem en een ezeltje maakt en uiteindelijk een jaar lang neerstrijkt in Málaga. Dat ze daarvoor armoede moeten lijden, doet aan het genieten niets af. De levendige details, het grondige uitzoekwerk en de zelfspot maken dit mooie literaire reisverslag (AP, €20) een must voor Spanjefans.

—Ellen den Hollander

Zwerftocht

Mariët Meester met haar vriend Jaap en hun ezeltje. Ze trokken eind jaren 80 door Andalusië.

slapen met een prentje van Jezus de Rijke onder hun kussen), het levert een spannend schouwspel op en omdat de ex-gevangene onbekend blijft, krijgt hij de kans een nieuw leven te beginnen.

CHOLERA

De oorsprong van het gebruik lijkt te liggen in een gebeurtenis zo'n anderhalve eeuw geleden. Na een epidemie (waarschijnlijk cholera) hadden de broedersschappen onvoldoende dragers in de heilige week. Gevangenen voerden toen die taak uit, waarna als dank een van hen de vrijheid werd geschonken.

Het kan in Spanje, Meesters tweede thuisland, doordat het leven er 'mense-lijk' is. „Als iemand iets verkeers heeft gedaan in Nederland, dan wordt die persoon daar altijd op aangekeken. In Spanje krijgt zo'n persoon een nieuwe kans. Het zit in heel kleine dingen. In Málaga reed ik een keer met mijn fiets achterop een jonge vent. Mijn fout, ik mocht daar helemaal niet rijden. Toch was hij vooral bezorgd om mij. Later zag ik in Amsterdam twee fietsers die botsten en meteen met elkaar op de vuist gingen. Het klimaat helpt natuurlijk ook. De warmte maakt het makkelijker om ontspannen te zijn.” ■

BESTE BOEKEN

Alle boeken op deze pagina's zijn te koop bij debesteboeken.nl.